

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV

GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /Curso
2025-2026

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	Organologia Organología				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>	I	Semestre <i>Semestre</i>	anual <i>anual</i>
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Bàsica <i>Básica</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà/Valencià <i>Castellano/Valenciano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Llenguatges i tècniques de la música <i>Lenguajes y técnicas de la música</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Música <i>Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Composició, instrumentals, musicologia i pedagogia <i>Composición, instrumentales, musicología y pedagogía</i>				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplà" <i>Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá"</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Composició i cant <i>Composición y canto</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Raúl Juan Lledó				
e-mail <i>e-mail</i>	r.juanlledo@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>
Tenir un coneixement sobre els distints instruments actuals i històrics emprats en la música Occidental, que ajude a entendre les característiques idiomàtiques i sonores de la música escrita per a ells. Aquesta assignatura va dirigida a compositors, intèrprets, musicòlegs i pedagogs. <i>Tener un conocimiento sobre los distintos instrumentos actuales e históricos empleados en la música Occidental, que ayude a entender las características idiomáticas y sonoras de la música escrita para ellos. Esta asignatura va dirigida a compositores, intérpretes, musicólogos y pedagogos.</i>

1.2 Coneixements previs *Conocimientos previos*

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Es recomana actualitzar els coneixements d'història de la música, llenguatge musical i acústica, així com la tècnica de la transposició per a la comprensió del funcionament dels instruments transpositors.

Se recomienda actualizar los conocimientos de historia de la música, lenguaje musical y acústica, así como la técnica de la transposición para la comprensión del funcionamiento de los instrumentos transpositores.

2 Competències de l'assignatura *Competencias de la asignatura*

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011.

Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011.

CG. Competència General.
Competencia General.

CE. Competència Específica.
Competencia Específica.

CG 1 Aquesta assignatura té com a competència l'estudi dels instruments musicals a partir dels diferents enfocaments històrics tant antropològics com tècnics o científics, així com el coneixement de les classificacions dels instruments, d'acord amb els tratadistes més importants, les principals agrupacions instrumentals a través de la història i els fonaments de l'acústica musical en relació amb l'estudi organològic.

Esta asignatura tiene como competencia el estudio de los instrumentos musicales a partir de los diferentes enfoques históricos, tanto antropológicos como técnicos o científicos, así como el conocimiento de las clasificaciones de los instrumentos, de acuerdo con los tratadistas más importantes, las principales agrupaciones instrumentales a través de la historia y los fundamentos de la acústica musical en relación con el estudio organológico.

CE 1 Coneixement teòric de la tècnica de cada instrument de la orquestra simfònica, la seua història i les possibilitats expressives. A aquest conjunt instrumental se li afegirà el piano, la guitarra, la mandolina, el saxofon, l'orgue, l'acordió, l'harmònim, la veu humana i els instruments electròfons.

Conocimiento teórico de la técnica de cada instrumento de la orquesta sinfónica, su historia y sus posibilidades expresivas. A este conjunto instrumental se añadirá el piano, la guitarra, la mandolina, el saxofón, el órgano, el acordeón, el armonium, la voz humana y los instrumentos electrófonos.

CE 2 Coneixement de la història i l'evolució de les diferents famílies instrumentals.
Conocimiento de la historia y evolución de las distintas familias instrumentales.

CE 3 Coneixement de les distintes agrupacions instrumentals, vocals i mixtes a través de la història
Conocimiento de las distintas agrupaciones instrumentales, vocales y mixtas a través de la historia

CE 4 Coneixement de la tècnica de la transposició instrumental.
Conocimiento de la técnica de la transposición instrumental.

3 Resultats d'aprenentatge Resultados de aprendizaje	
RESULTATS D'APRENENTATGE RESULTADOS DE APRENDIZAJE	COMPETÈNCIES RELACIONADES COMPETENCIAS RELACIONADAS
RA 1 Classificar cada instrument en la seua família corresponent. <i>Clasificar cada instrumento en su familia correspondiente.</i>	CG 1 – CE 3
RA 2 Reconéixer, des d'una partitura escrita, el resultat sonor en instruments transpositors i viceversa. <i>Reconocer, desde una partitura escrita, su resultado sonoro en instrumentos transpositores y viceversa.</i>	CE 4
RA 3 Contrastar l'evolució històrica de cada instrument, el nombre dels principals constructors i les escoles originàries d'ells. <i>Contrastar la evolución histórica de cada instrumento, el nombre de sus principales constructores y las escuelas originarias de los mismos.</i>	CE 2
RA 4 Identificar les famílies instrumentals que componen cada tipus dels instruments estudiats. <i>Identificar las familias instrumentales que componen cada tipo de los instrumentos estudiados.</i>	CE 2
RA 5 Diferenciar la composició de les distintes agrupacions tant instrumentals com vocals o mixtes a través de la història. <i>Diferenciar la composición de las distintas agrupaciones tanto instrumentales como vocales o mixtas a través de la historia.</i>	CE 3
RA 6 Valorar la tècnica bàsica i possibilitats sonores de cada instrument estudiat. <i>Valorar la técnica básica y posibilidades sonoras de cada instrumento estudiado.</i>	CG 1 – CE 1

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
Fonaments organològics. Acústica dels cossos sonors. Classificacions organològiques. La iconografia musical. Instruments moderns i la seua evolució (1). Cordòfons. Aeròfons. Idiòfons. Membranòfons. Electròfons. La veu humana. Agrupacions. Instruments europeus històrics i populars. L'antiguitat. Grècia i Roma. L'Edat Mitjana. El Renaixement. El Barroc. El classicisme i èpoques posteriors. Instruments ètnics. Europa, Àsia, Àfrica, Amèrica i Oceania. El treball de la construcció d'instruments: materials, instruments, mètodes, comercialització. (Exàmens parcials al final de cada semestre) <i>Fundamentos organológicos. Acústica de los cuerpos sonoros. Clasificaciones organológicas. La iconografía musical.</i> <i>Instrumentos modernos y su evolución (1). Cordófonos. Aerófonos. Idiófonos. Membránófonos. Electrófonos. La voz humana.</i> <i>Agrupaciones.</i> <i>Instrumentos europeos históricos y populares. La antigüedad. Grecia y Roma. La Edad Media. El Renacimiento. El Barroco. El clasicismo y épocas posteriores.</i> <i>Instrumentos étnicos. Europa, Asia, África, América y Oceanía.</i> <i>El trabajo de la construcción de instrumentos: materiales, instrumentos, métodos, comercialización.</i> <i>(Exámenes parciales al final de cada semestre)</i>	4 setmanes 14 setmanes 2 setmanes 10 setmanes 4 setmanes 1 setmana 2 setmanes 4 semanas 14 semanas 2 semanas 10 semanas 4 semanas 1 semana (2 semanas)

5 Activitats formatives <i>Actividades formativas</i>			
5.1 Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>			
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>		40 h
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>		14 h
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinarios.</i>		0
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>		variable variable
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>		2 h
SUBTOTAL			56 h
5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		8 h
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>		8 h

Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias....</i>		4 h
SUBTOTAL			20 h
TOTAL			76 h

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6. Instruments d'avaluació

1 Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
L'assistència a classe és obligatòria, amb la possibilitat d'un màxim de cinc faltes justificades i tres sense justificar durant tot el curs. L'assistència a classe, la participació i l'actitud davant l'assignatura seran puntuables.		requisit
<i>La asistencia a clase es obligatoria, con la posibilidad de un máximo de cinco faltas justificadas y tres sin justificar durante todo el curso. La asistencia a clase, la participación y la actitud ante la asignatura será puntuable.</i>		20%
En les sessions s'exposarà la teoria que l'alumnat haurà de prendre en els seus apunts. Al final de cada classe es realitzarà un qüestionari breu sobre el que s'ha explicat. Els estudiants que assistisquen de manera continuada durant tot el curs i completen els qüestionaris no hauran de realitzar un examen final: la nota resultarà de la mitjana d'aquests qüestionaris.	RA 2, RA 3, RA 6	Requisito
En cas que l'estudiant deixi d'assistir regularment a classe o supere el límit de faltes: Haurà de realitzar un examen final de 50 preguntes que recollirà tot el temari treballat durant el curs.		80%
<i>men constará de 20 preguntas cortas de distintos formatos. En las sesiones se expondrá la teoría que el alumnado deberá recoger en sus apuntes. Al final de cada clase se realizará un cuestionario breve sobre lo explicado. Los estudiantes que asistan de manera continuada durante todo el curso y completen los cuestionarios no necesitarán realizar un examen final: la nota resultará de la media de dichos cuestionarios. En caso de que el estudiante deje de asistir regularmente a clase o supere el límite de faltas: Deberá realizar un examen final de 50 preguntas que abarcará todo el temario trabajado durante el curso.</i>	RA 1, RA 2, RA 3, RA 4, RA 5	

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

1. L'estudiant és capaç de classificar adequadament els instruments en les seues respectives famílies i subfamílies, destacant les característiques clau de cadascun.

El estudiante es capaz de clasificar adecuadamente los instrumentos en sus respectivas familias y subfamilias, destacando las características clave de cada uno.

2. Es constata que l'estudiant pot reconèixer i descriure el so característic de diferents instruments a través de gravacions i exemples en viu.

Se constata que el estudiante puede reconocer y describir el sonido característico de diferentes instrumentos a través de grabaciones y ejemplos en vivo.

3. L'estudiant demostra comprensió de l'evolució històrica de diversos instruments, incloent-hi innovacions tècniques i culturals significatives.

El estudiante demuestra comprensión de la evolución histórica de diversos instrumentos, incluyendo innovaciones técnicas y culturales significativas.

4. Es verifica que l'estudiant posseïx coneixement del procés de construcció i tècniques de manteniment de diferents instruments.

Se verifica que el estudiante posee conocimiento del proceso de construcción y técnicas de mantenimiento de diferentes instrumentos.

5. L'estudiant és capaç d'entendre i explicar com interactuen els instruments dins de diverses formacions musicals.

El estudiante es capaz de entender y explicar cómo interactúan los instrumentos dentro de diversas formaciones musicales.

6. Es constata que l'estudiant comprén l'impacte de la tecnologia moderna en el desenvolupament de nous instruments i el perfeccionament dels existents.

Se constata que el estudiante comprende el impacto de la tecnología moderna en el desarrollo de nuevos instrumentos y el perfeccionamiento de los existentes.

7. L'estudiant mostra enteniment de com les cultures i les geografies han influït en el desenvolupament i variació dels instruments musicals.

El estudiante muestra entendimiento de cómo las culturas y las geografías han influido en el desarrollo y variación de los instrumentos musicales.

8. L'estudiant és capaç d'apreciar i discernir les qualitats estètiques úniques que cada instrument aporta a la composició musical i la seua expressió artística.

El estudiante es capaz de apreciar y discernir las cualidades estéticas únicas que cada instrumento aporta a la composición musical y su expresión artística.

9. L'estudiant exhibeix una comprensió dels valors simbòlics i iconogràfics dels diferents instruments a la cultura occidental, no només a la pròpia música, sinó també a les belles arts, la literatura, la filosofia, etc.

El estudiante exhibe una comprensión de los valores simbólicos e iconográficos de los distintos instrumentos en la cultura occidental, no sólo en la propia música, sino también en las bellas artes, la literatura, la filosofía, etc.

10. Es constata que l'estudiant té l'aptitud per a realitzar investigacions independents sobre instruments musicals, utilitzant fonts acadèmiques i preparant presentacions o informes detallats.

Se constata que el estudiante tiene la aptitud para realizar investigaciones independientes sobre instrumentos musicales, utilizando fuentes académicas y preparando presentaciones o informes detallados.

Pel que fa a les dates de les exposicions orals dels treballs, s'establiran progressivament al llarg de cada semestre, en funció del nombre d'alumnes a cada grup i els instruments assignats a cadascun.

6.3 Sistemes de recuperació

Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

A l'examen de juny, en ser l'oficial, es podrà recuperar també el del primer parcial mitjançant 10 preguntes addicionals sobre el temari corresponent.

L'alumne que no superi l'assignatura a la primera convocatòria de juny podrà presentar-se a la segona convocatòria (extraordinària), per a la qual no canvien els criteris d'avaluació, però sí els instruments d'avaluació, atès que es concentrarà tota l'avaluació en un únic examen. Aquest examen serà de format similar al de l'avaluació ordinària, només que contindrà 30 preguntes.

En el examen de junio, al ser el oficial, se podrá recuperar también el del primer parcial mediante 10 preguntas adicionales sobre el temario correspondiente.

El alumno que no supere la asignatura en la primera convocatoria de junio podrá presentarse a la segunda convocatoria (extraordinaria), para la que no cambian los criterios de evaluación, pero sí los instrumentos de evaluación, dado que se concentrará toda la evaluación en un único examen. Este examen será de formato similar al de la evaluación ordinaria, sólo que contendrá 30 preguntas.

7

Bibliografia

Bibliografía

- Adler, S. (2006). *El estudio de la orquestación*. Cornellà de Llobregat: Idea Books.
- Andrés, R. (2009). *Diccionario de instrumentos musicales*. Barcelona: Península.
- Baynes, A. C. (1992). *The Oxford Companion to Musical Instruments*. Oxford: Oxford University Press.
- Cabello, J. C. (2002). *Diccionario de instrumentos de la Edad Media y el Renacimiento* (2 CDs). San Lorenzo de El Escorial: Cantus.
- Cardús, C. (1996). *Estructura y sonoridad de los instrumentos de arco*. Villaviciosa de Odón: Real Musical.
- Casella, A. (1950). *La técnica de la orquesta contemporánea*. Buenos Aires: Ricordi.
- Díaz, J. (1997). *Instrumentos populares*. Valladolid: Castilla Ediciones.
- Ficher, J. y Siccardi, H. (1978). *Síntesis de Instrumentación*. Buenos Aires: Ricordi.
- Garzón Díaz, J. (2005). *Música griega antigua. Instrumentos de cuerda*. Oviedo: KRK.
- Grove, G. y Sadie, S. (eds.) (1984). *The New Grove Dictionary of Musical Instruments* (3 vols.). Londres: Macmillan Press.
- Guichard, H. y Jeammet, V. (2018). *Músicas en la antigüedad*. Barcelona: Ediciones Invisibles.
- Juan i Nebot, M. A. (1998). Versión castellana de la clasificación de instrumentos musicales según Erich von Hornbostel y Curt Sachs (*Galpin Society Journal* XIV, 1961). *Nassarre*, 14(1), 365-387. https://ifc.dpz.es/recursos/publicaciones/16/46/_ebook.pdf
- Maersch, K. (2000). *Altas de instrumentos musicales*. Madrid: Alianza.
- Tranchefort, F.-R. (2004). *Los instrumentos musicales en el mundo*. Madrid: Alianza.

- Malm, W. P. (1985). *Culturas musicales del Pacífico, el Cercano Oriente y Asia*. Madrid: Alianza.
- Martínez, J. y Aranda, M (2017). *Instrumentos musicales de la tradición medieval española (s. V al s. XV)*. El Ejido: Círculo Rojo.
- Michels, U. (2009). *Atlas de música* (vol. 1). Madrid: Alianza.
- Pajares Alonso, R. L. (2012). *Historia de la música en 6 bloques. Vol. 4: Dinámica y timbre. Los instrumentos*. Madrid: Visión Libros.
- Pastor García, V. y Romero Moreno, Á. (2011). *Acústica musical* (vol. 1). Valencia: Rivera.
- Pérez Arroyo, R. (2001). *Egipto: la música en la era de las pirámides*. Madrid: Centro de Estudios Egipcios.
- Pierozzi, A (2018). *Los instrumentos musicales*. Madrid: Alianza.